

(א) [פסוקי דזמיר]: (ב) [עליל
77].

תורה אור השלם

- וביום שבתותם
ובמזמורם ובראשי
החדשים ותקעתם
בנצרות על עלותכם
ועל זכות שלמים וקחי
לכם לזכרון לפני
אלהים אני יי
אלהים: במדבר י
2. ממזמר לך ה' ה' ה'
בני אלים ה' ה' ה'
ועל: תהלים כט א
3. ולקשע אומר אלהים
מה לך לספר חקי ותשא
בריתי עלי פתי:

- תהלים ג טו
4. מי יקום לי עם מרעים
מי יתציל לי עם פעלי
און: תהלים צד טו
5. בינו בערים בעם
ובסילים מתי תשכיל:
6. הסיירותי משכיל שכמו
כפיו מדוד העברנה:
תהלים צד א
7. לא ידעו ולא יבינו
בחסדך יתהלכו ימוטו
כל מוסדי ארץ:
תהלים פב ה

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה תתקין וכו'
הקורא שהוא ניהוה
בחולו של מועד:

רבינו חננאל

ואמר ר' יוחנן [תחת]
לידע שהוקבע ראש חודש
בזמנו. ואסיקנא דא
הכירא עבדי ליה, דחזי
האי חזי, דחזי חזי האי חזי
האי. את שמע יכול כשם
שחוקעין של ראש חודש
בפני עצמו ושל שבת בפני
עצמו כך חזי חוקעין על
כל מוסף ומוסף, (א"ל)
ובראשי חדשים. ואמר
בה תרי טעמי, חדא חוקעין
כל החדשים זה לזה,
שחזן חוקעין (א) בכל ראש
חודש. ואמר רב אשי כתיב
ראשי, דמשמע ב', וכתבי
חדשכם חסד דמשמע
חדא, שבאמר ובראשי
חדשכם, ש"מ איהוה חודש
שיר של שני ראשים ואתה
אומר זה ראש השנה
שהוא גם ראש חודש, ואי
אתה מחשב אל (א"ל)
[תורש] אחד. תוב מקשיב
אדר' אחא מיהא דתניא
בעני שיר של כל יום
משמע ימי סוכה, וקתינ
בזמן שחלה שבת להיות
מחולל של מועד ידחה, הוי
לומר האחרון (אחרון)
דנחה. ואי איתא דר'
אחא אמאי דנחה, ליתנ
לשבת וליתני דיומיה, דהא
תנן בשיר על כל פרק
קיעה. ועלנה בחיובתא
לרב אחא. ואמרין והא
ר' אחא מתניתא תני,

וא"ר יוחנן. לך סודין אותן למעלה משאר אצרים להראות שהן
חשובין ולהודיע שהוקבע החדש בזמנו: יכול כשם שחוקעין. על
מוסף של ר"ח בפני עצמו כשחל בחול ועל מוסף שבת בפני עצמה
כשהיא לבדה: כך חוקעין על כל מוסף ומוסף. כשחלו להיות יחד:

כתיב וציוס שמחתכם וצמועדיכם
וצראשי חדשים ותקעתם וגו':
חוקעין כל החדשים כוון. לענין
תקיעות שמקיעותיהן שוות: שני
ראשים. ר"ח ור"ה וקרייה רחמנא
חדשכם חסד כתיב לענין תקיעות:
בחולו של מועד. דסוכות: מה היו
אומרים. בשיר המוספין: בראשון.
ציוס הראשון דחש"מ: אומרים הנו
לה' וגו'. כל המזמור על שם שהיוס
תחלת שמחת צית השואבה דהיינו
כבוד וענו וזבחותו ממזמר קול ה' על
המים על שם ניסוך המים: ולרשע
אמר נו'. וכל המזמור דברי כבועין
הן לנאספים לעזרה לנאות החג
ושמחים שמחת החג ומוכיהם מה לך
לאלהים תודה ושלם לעלין נדרין
על שחג הסוכות זמן כל תאחר הוא
לשגש רגלים כסדרן וסוף המזמור
וזנה תודה יכדני ושם דרך ארלנו
וגו': מי יקום לי עם מרעים. וציוס
צוערים ממקדס ומי יקום לי מאחור
והם מקדימין את המאחור. ונראה
בעני מפני פרשת מי יקום לי
מדברת על זרות שהיו משועבדין
בצית שני תחת מלכי פרס ומלכי
יוון ומלכי רומי ואף על פי כן
אינן נמנעים מלשמוח שמחת מלכס
ומתפללים מי יקום לנו להצילנו מן
המרעים האלה לולי ה' עזרתה

לי כמעט שכנה דומה נפשי אס אמרתי מטה רגלי וגו' שרעפי בקרבי נחומיך ששעשו כלומר אף לפי זרותנו אין אלו נמנעין מלצב
להשתעשע בתחומיך וכו' עד סוף המזמור. ולמחר ציוס צוערים צעם מפני שעשבו זמן מתנות עניים שהוא זמן אסף זמן לקט שכחה
ופאה ומעשר עמי וכשמנגיעין ימים האחרונים שהן קרובים לפרוש ולשוב לצמיהם קורין לפנייהם להוכיחם שיעשו כראוי ואע"פ שהמעשרות
צנעה ולא יאמרו מי רואנו ומי יודענו לך אומר ציוס צוערים צעם שאומרים צלצם מי יגיד מעשינו הנוטע און הלא ישמע אס יוצר עין
הלא יצטו היוסר גוים הלא יוכיח וגו' עד מי יקום לי: הסירותי מפסל שצמו. דברי נחומיך הן אס חזו צרה קרלה ואחלץ לענך כצמר
רעם אצחקך על מי מריבה כו' על המים שנידוין עליהם בחג לפי מה שאני צוחק אפסוק לך על שם שמתפללין על השמים ורבייהם להם
וכתיב צמזמור זה אנכי ה' אלהיך המעלך מארץ מצרים הרחצ פיך ואמלאהו ששאלה לכס צרכה וסוף המזמור ויאכלהו מחלצ חטה וגו':
ימוטו כל מוסדי ארץ. צמזמור אלהים נצב צעדת אל ואומרים כל המזמור על שם שכתוב צו עני ורש הצדיקו אלו מעשרות שך הוא נדרש
בחולין לזק מתקן ותן לו צפרק הרוע (דף קה). לא ידעו ולא יציו ומי שאינו גזול לצו להצין לך כחשכה יתהלכו זו מיתה כדנתי
(צמות פ"ה מ"ט) צברעצה פריקים הדבר מתרבה כו' בצמולא אהם שצכל שזה מפני גזול מתנות עניים וגורם קללה לעולם ורעצון שימוטו
כל אפסי ארץ: ואס חל שבת צאחד מהן. ודחו שיר המועד מלפני שיר שבת: ימוטו ידחה. שהוא שיר אחרון ונדחה מפני שאמרו
צאחד צצבת שיר שהיה ראו לומר אתמול שאין מדלגין סדר השיר וצשני שיר של אחד צצבת נמלא האחרון נדחה: הומהצ"י. סימן
סדר הפרשיות הוא ומחליף להקדים הסירותי לציוס צוערים צעם: וסימןך. שלא תטעה אחיה סימן של רב ספרא: אצמזמור
דפרי. גדודי אנשים ונשים רגילים להלך בצמיו של מלמדי חינוקות שהמיוקות ואצמיהם מליוין אכלס אף כאן מי ששמו
ספרא היה סימנו הומהצ"י שדומה לתצבת אצמזמור: פיוצבא דר' אחא. דאמר חוקעין על כל מוסף אכלמ דאמר לכל אחד שיר והכא
קתי ימוטו ידחה אכלמ לא אמרו צצבת של חול המועד אלא שיר של שבת: אמר צצבת לומר שמאריך צצקיעות. צרייתא קתני
סממא הכל לפי המוספין חוקעין ור' אחא פירשה שחוקעין על כל מוסף ולא ה"ל לפרשה הכי דודאי אין אומר אלא שיר אחד ואין
כאן אלא תשע תקיעות לשלשה פריקי השיר וצרייתא קמ"ל שמאריך צצבא התקיעות כשש שני מוספין ואומרין השיר לאחר שקרבו
נסכי שניהם: שמרצה צצקיעין. שמוסיפין חלוצרות וחוקעין יחד וכולהו חד מיחשצי דתנן צצרכין (דף ג). אין פוחתין משתי חלוצרות
ומתשע כנורות ומוסיפים עד לעולם: און דאיים לן תרי יומי היכי צצדין. משום דלאירי צצתי פרשיות המאורעות ליוס דדחינן
דחא מניה קצעי לה ואון דמיצעי לן למימר צצלותא דמוספין את מוספי היום וקרצנות החג אינן שוין שהפריים מתמעטין והולכין
ואית לן תרי יומי י"ט מספיקא ולא מצינ למימר צצ"ט שני פרשת וציוס השני דא"כ צצדין ליה חול ומיציני לן למימר צציה וצמחמה
עשר יוס ציומא קמא היכי צצדין צצראשון של חול המועד וצשאר הימים מי אמרין צציומא קמא וציוס השני דה"ל למימר מאתמול
וכן כסדר וצמלא צציוס השציעי של ערצה נאמר וציוס השעי ועל כרחך למחר שהוא יו"ט לא מליט למימר וציוס השציעי דלס
כן צצבת ליה חול וצמלא צציעי נדחה או דלמא יומא קמא אמרין וציוס השלישי וצני נדחה ממקומו מפני שהוא ספק ידחה לגמרי:
ימוטו ידחה. שהוא אחרון אכלמ פרשה שנדחת היום אומרים אותה למחר ואחרונה נעקרת: אפקין אמימר דמדלגי דלוגי. ונמלא כולן עומדין.

החליל פרק חמישי סוכה

נה.

אתקין אמימר דמדלגי דלוגי. יוס ראשון של חול המועד אומר
צמוסף ציוס השני וציוס השלישי לפי שהוא ספק שני
ספק שלישי וכן צכל יוס ויוס של חול המועד ספק הראוי ופירש
צקונטרס כי היכי דאתקין אמרנו לענין תפלה צצדין נמי לענין
קורא התורה וצציעי שנתוסף לחול

המועד יותר משאר ימים ויכר שהוא
צא לצדוד היום הוא קורא ספקי היום
כמו שצ"ח אומרן ואס שבת הוא קוראן
המפטיר וגו' הקוראים תחילה שנים
ראשונים קוראים שמי ספקיות היום
והשלישי צפרשת יוס המחרת והרציעי
חוזר וקורא מה שקראו שנים
הראשונים והשתא לפי סדר זה ישתנה
הסדר ציוס הושענא רבא שאס יקראו
שנים הראשונים שמי ספקיות היה
השלישי זקוק לקרות ציוס השמיני
עררת תהיה לכס ואין נכון לקרות
צחג פרשה שאינה של חג ואס מתחיל
הראשון וקורא פרשה שלפני הספקיות
ושני ושלישי קוראים הספקיות נמלא
שאין סדר זה כסדר שאר הימים
ועוד צצמזמור כשקוראין צפרשת
נשאים רגילים שנים הראשונים
לקרות נשאי אחד דיומא ושלישי קורא
דלמחרת אכלמ חסדי ראשון עיקר
וצחג איפכא דלדרכה האחרון נחשז
עיקר לפיכך ראוי להנהיג שכל
הארצעה הקוראים צמורה אין
קוראים כי אס צצספקיות יוס
ראשון של חול המועד קורא ראשון
ציוס השני ושני ציוס השלישי וחוזר
שלישי וקורא ציוס השני ורציעי
ציוס השלישי וציוס יכיואל צזה קורין
צצספקיות צכל יוס ויוס:

וצמילוק

ידחה רבא אמר צשביעי ידחה תניא חותיה דרבא אם חל שבת
להיות באחד מהן ימוטו ידחה אתקין אמימר בנהדרעא דמדלגי דלוגי:

מתני

מנחם
לפי צרותנו אין אלו נמנעין מלצב
למחר שהוא יוס טוב
קורין ציוס השמיני, וכן
יוס טוב שני, נמצא
ביו שביעי הוא שנדחה,
תניא כרבא אמר דתניא
ימוטו ידחה פ"י האי
שיר דפרשי בהא בריית',
שיר דיומי דחולו דמועד
דחג הסוכות הוא. ימוטו
ידחה דקתינ (ג) יוס (טוב)
עבה, שהוא ששי לימי
חולו של מועד. אתקין
אמימר בנהדרעא דמדלגין
דלוגי. מצאנו שפירש
גאון צצ"ל הכין מנהג
באתרין בתרין מתיבתא,
ציוס הראשון וציוס השני
שון ימים טובים, קורין
ובחמשה עשר בלבד.
ציוס השלישי שהוא חול
[המועד], קרי כהן וציוס
השני, ולוי קורא וציוס
השלישי, וישראל קורא
ציוס (הרביעי) [השלישין],
והרביעי דהוא מפטיר,
קורא וציוס השני וציוס
השלישי. וכן מוכיחין תרי
עניי ובשביעי קור' ציוס
השני וציוס השביעי,
וכן בתפלה.

עין משפט גר מצוה

בב א"ר מ"י פ"י מה' כלי
המקדש ה' ה'
בב ב"ר מ"י פ"י מהלכות
ממזין כלס לא סמג
עשן רה:
בב ג טו"ע א"ח סימן
מרכס סעיף ג ומרכס
סעיף א:

מוסף רש"י

הבו לה' וגו' בינו
בוברים בעם. כולם
נמזים על עסקי מנחת
עניים מפני שזמן אספה
הוא ועת ליתן לקט שכמה
ופאה ומעשרות ששמעו
מפרישים ופירשו צעין
יפה (לעיל מ.ח).

רבינו חננאל (המשך)

ואין נדחו דבריו. ופריך
רבינא ר' אחא לא דיקדק
פירוש מתנות דאיתני ליה
בדיה, וכך פירשה, האי
דחניא הכל לפי המוספין,
לומר שחובה בתקועין או
מאריך בתקיעות. כלומר
מרבין כהנים, ותקועין
ומריעין ותקועין ומאריכין
לפי המוספים, והכל ביחד,
אבל לזה בפני עצמו ולזה
בפני עצמו לא. ואנן דאית
לן תרי יומי היכי צצדין
במקרא בספרא ובתפלה.
אביי אמר שני נדחה,
פירוש בשני ימים טובים
קורין בין בספרא בין
בצללותא ובחמשה עשר
יוס וגו', ובשלישי קורין
בציום השלישי, נמצא יוס
שני שנדחה. רבא אמר
שביעי נדחה, פ"י שני ימים
טובים קורין ובחמשה
עשר יוס, ומחר שהוא
חולו של מועד קורין
ובציום השני ואחריו וציוס
הרביעי ואחריו וציוס
החמישי ואחריו שהוא
יוס ערבא [ובציום הששי,
ולמחר שהוא יוס טוב
קורין ציוס השמיני, וכן
יוס טוב שני, נמצא
ביו שביעי הוא שנדחה,
תניא כרבא אמר דתניא
ימוטו ידחה פ"י האי
שיר דפרשי בהא בריית',
שיר דיומי דחולו דמועד
דחג הסוכות הוא. ימוטו
ידחה דקתינ (ג) יוס (טוב)
עבה, שהוא ששי לימי
חולו של מועד. אתקין
אמימר בנהדרעא דמדלגין
דלוגי. מצאנו שפירש
גאון צצ"ל הכין מנהג
באתרין בתרין מתיבתא,
ציוס הראשון וציוס השני
שון ימים טובים, קורין
ובחמשה עשר בלבד.
ציוס השלישי שהוא חול
[המועד], קרי כהן וציוס
השני, ולוי קורא וציוס
השלישי, וישראל קורא
ציוס (הרביעי) [השלישין],
והרביעי דהוא מפטיר,
קורא וציוס השני וציוס
השלישי. וכן מוכיחין תרי
עניי ובשביעי קור' ציוס
השני וציוס השביעי,
וכן בתפלה.

(א) נראה דל"ל שאין חוקעין
במועד שיש בו צ' מוספין רק
כמו צכל ר"ח.

(ב) נראה דל"ל היינו שיר של
יו"ט של ערצה וכו'.